

นาง บัวซอน ถนอมบุญ

ชื่อในวงการ	บัวซอน เมืองพร้าว
ประวัติ	เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๗ บ้านต้นรุ้ง ตำบลป่าดุ่ม อ. พพร้าว จ. เชียงใหม่ บิดาชื่อนาย ไว มารดาชื่อนางหมุ ถนอมบุญ มีพี่น้องจำนวน ๔ คน แม่บัวซอนเป็นคนสุดท้อง แม่บัวซอนได้สมรสกับ นาย สมพร อินตา มีบุตรจำนวน ๒ คน เป็นหญิง ๑ คน ชาย ๑ คน
ที่อยู่	บ้านพระเจ้านั่งโก้น ต. ดอนแก้ว อ. แม่ริม จ. เชียงใหม่
การศึกษา	เรียนสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียน ต้นรุ้ง แม่บัวซอนฝึกหัดเล่นลิเกเมื่ออายุได้ ๑๑ ปี และออกแสดงลิเกตามงานต่างๆเป็นเวลา ๒ ปี จากนั้นทางญาติจึงได้นำฝากเรียนชอกับแม่ครูคำปิ่น เภาไส ช่างชอเมืองพร้าวขณะอายุได้ ๑๓ ปี โดยลักษณะการเรียนแบบท่องจำเครื่องชอ (คำชอที่มีทำนองต่างๆ) พร้อมกับช่วยแม่ครูทำงานบ้านไปด้วย
การทำงาน	ด้านการแสดง - แม่บัวซอนเรียนชอประมาณ ๓ เดือนก็สามารถออกชอได้ จากนั้นได้ไปประกวดชอในงานประจำอำเภอและได้รางวัลที่ ๑ การชอในระยะแรกของแม่บัวซอนยังไปชอตามบทตามหลักที่แม่ครูสอนมา จากนั้นก็ได้ร่วมคณะปี คณะชอต่างๆหลายคณะทั้งยังได้มีโอกาสชอร่วมกับช่างชอระดับครูที่เป็นคู่อ้องหลายคนจนมีประสบการณ์และมีความสามารถในการชอ อย่างไรก็ตามแม่บัวซอนได้หยุดพักการชอไปเกือบ ๒๐ ปี เนื่องจากต้องทำหน้าที่แม่บ้านดูแลบุตร ต่อมาเมื่อผู้เรียกร้องให้แม่บัวซอนกลับมาชออีกครั้ง แม่บัวซอนจึงตัดสินใจกลับมาชอและยังคงได้รับความนิยมจากผู้ฟังจากพื้นที่ต่างๆรวมทั้งได้รับความนิยมจากผู้ว่าจ้างให้ไปชอในงานต่างๆเป็นจำนวนมาก

ผลงาน	ลักษณะเด่นและความสามารถในการขอของแม่บัวซอน คือเป็นช่างขอที่มีไหวพริบดี ใช้อ้อยคำได้ไพเราะคมคาย มีน้ำเสียงไพเราะจับใจผู้ฟัง นอกจากนี้แม่บัวซอนยังได้แต่ง เนื้อเพลงขอหรือบทขอไว้หลายบทเพลงรวมทั้งมีการบันทึก เพลงขอลงแผ่นเสียงและเทปคาสเซตไว้เป็นจำนวนมาก โดย ได้บันทึกแผ่นเสียงชุดแรก “น้ำตาเมียหลวง” ซอคู่กับ บุญศรี สันเหมือง เมื่ออายุได้ ๑๘ ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ รวมระยะเวลาการ เป็นช่างขอ ๔๕ ปี ด้านการเผยแพร่ผลงาน - รับจ้างแสดงขอในงานต่างๆทั่วภาคเหนือร่วมงานขอกับ คณะขอต่างๆ ปัจจุบันเป็นช่างขอสังกัดคณะดาวล้านนา - ขอออกอากาศทางสถานีวิทยุ เช่น วปอ. ๒ FM 100 รายการ มรดกล้านนา - ผลิตเทปขอพื้นเมืองออกจำหน่าย เช่น เรื่องประวัติ ครัวเจ้าศรีวิชัย ๑-๒ พระอรหันต์ประจำวันเกิด จ้อย พระคุณแม่ศาสนาเหมือนมหาสมบัติสืบประการ - ประพันธ์บทขอจำนวนหลายสิบเรื่อง เช่น ประวัติครัวเจ้า ศรีวิชัย เรื่องต่อต้านยาเสพติด เรื่องโครงการโรงเรียนสีขาว เรื่องหน้าที่เยาวชน ขอเกี้ยวสาว เรื่องอริยสัจสี่ เรื่องพระคุณ ของแม่ - เข้าร่วมการแสดงขอในงานสำคัญของหน่วยงาน องค์กร ต่างๆและเป็นวิทยากรรับเชิญบรรยายประกอบการสาธิตการ ขอให้กับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆหลายแห่ง - ๑๓ มี.ค. ๒๕๔๓ เข้าร่วมงานบายศรีสู่ขวัญสืบสานสาย พันธุ์ช้างไทย ณ แม่สานริสเซอร์ ปางช้างแม่สา จ.เชียงใหม่
--------------	---

ผลงาน	- ๔ ถึง ๖ เม.ย. ๒๕๔๔ เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานฮีตฮอยฮอยภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนา อ.ไชยปราการครั้งที่ ๑ - ๕ ธ.ค. ๒๕๔๔ การจัดกิจกรรมสนับสนุนเนื่องในวันพระราชยาเจ้าดารารัศมี - ๒๕๔๕ งานสืบสานฮอยภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนาประจำปี ๒๕๔๕ ณ อำเภอฝาง จ.เชียงใหม่ - ๑ เม.ย. ๒๕๔๕ ได้เข้าร่วมกิจกรรม งานเวทีประกอบการสาธิต ณ หอศิลปวัฒนธรรมล้านนาเสาวรีย์สามกษัตริย์ - ๑๑ พ.ค. ๒๕๔๕ เข้าร่วมขอและขบวนแห่บูชาเสาอินทขิลของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาในงานอินทขิล - ๑๕ ก.ค. ๒๕๔๕ ร่วมแสดงละครขอเผยแพร่เรื่องสุขบัญญัติสิบประการให้กับผู้สูงอายุ ต.หนองควาย ณ วัดหนองกาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่ - จัดทำโครงการขอพื้นเมืองกับวิถีชีวิตคนล้านนาเสนอคณะกรรมการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยภาค (สกว.) ด้านการถ่ายทอด/การสืบทอด ปัจจุบันแม่บัวซอนได้ทำการสอนให้กับผู้ที่มีความสนใจการขอทั้งที่บ้านและสอนในโครงการสืบสานตำนานขอตามโรงเรียนต่างๆในจังหวัดเชียงใหม่โดยมีพ่อครูจันทร์ตา เลาคำ เป็นครูผู้ช่วย และมีแผนที่จะสร้างศูนย์การเรียนรู้เรื่องขอ กับแม่ครูบัวซอนมีมากกว่า ๔๐ คน และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในปัจจุบันได้แก่ แม่ศรีอร ทิพย์รัตน์ แม่พิกุล เมืองพร้าว บทบาทและการยอมรับจากสังคม - รางวัลผู้มีผลงานมีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม(สวช.) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๐ - รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมสาขาวรรณศิลป์ระดับจังหวัด(เชียงใหม่) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๕
--------------	--

ผลงาน	- รางวัลผู้อนุรักษ์ส่งเสริมศิลปะล้านนาในด้านวัฒนธรรม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - มุลนิธิสุจิตโตเพื่อการศึกษาออบโล่เกียรติคุณในฐานะผู้ให้บริการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของเยาวชนอำเภอพร้าว ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ ระดับเขต ๘ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙ - รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ ระดับชาติ ของภาคเหนือ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙ - ศิลปินพื้นบ้านดีเด่นสาขาการชอภาคเหนือจากสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - เกียรติบัตรจากมูลนิธิวิทย.เอ็ม.ซี.เอ เพื่อการพัฒนาภาคเหนือจากการเข้าร่วมแสดงในงาน “เบิกฟ้าเวียงพิงค์คู่สิ่งแวดล้อม ๔๐” เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก - ประกาศนียบัตรครุภูมิปัญญาไทยรุ่นที่๑ สาขาวรรณกรรม (การชอ) จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - ปริญญาบัตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาวรรณกรรม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี ๒๕๔๖ - อดีตประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอพร้าว
-------	--